

УДК 811.111'373'42

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2021-1-2>

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ О. УАЛЬДА, ДЖ. СТЕЙНБЕКА, ДЖ. ГРІШЕМ ТА ІНШИХ)

Бобер Наталія Миколаївна,
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри германської філології
Інститут філології
Київського університету імені Бориса Грінченка
natashabober@gmail.com; n.bober@kubg.edu.ua
orcid.org/0000-0002-9639-0562

У статті досліджено концепт емоційності й зіставлено його з поняттям «експресивність». З'ясовано, що емоційність має комплексний характер і синтезує в собі якісні психологічні, літературні, лінгвістичні характеристики. Підсумовано, що доцільно застосовувати поняття емоційно-експресивна лексика (забарвлення) для вираження як причини формування емоції, так і наслідку, що виходить із неї. Наголошено на ще одній важливій частині в рамках емотивної лексики – оцінних висловлюваннях, які володіють певною іллокутивною силою, розраховані на досить конкретний перлокутивний ефект, а оцінка пропускається через людську емоційну сферу психіки. Схарактеризовано різні способи вираження емотивної лексики, а саму емотивну лексику поділено на п'ять основних груп: емотиви-номінативи, емотиви-соціативи, емотиви-експресиви, оказіональні емотиви, нейтральні емотиви.

До того ж у науковому дослідженні акцентовано на вигуках і фразеологізмах як на найефективнішому способі передачі всього спектру емоцій (виокремлено фраземи, які описують стан відчаю, смутку, незадоволення, обурення; фразеологічні одиниці, що характеризують радість). Описано роль різних частин мови й вказано на причино-наслідковий зв'язок з емотивністю. Зображено домінуючу роль синонімів і художніх троп під час передачі позитивного спектру емоцій. Розкрито особливість фразеологізмів, котрі є семантичними основами, центральними елементами макро- й мікротексту, й наведено приклади їх застосування для трансляції емоцій і відчуття в англomовному художньому дискурсі. Опрацьовано й структуровано фонетико-орфографічні ознаки емоційних елементів (багаторазове повторення звуків на письмі; розподіл звуків дефісом, вираження фразового наголосу шляхом застосування курсиву, заміни шрифту, підкреслення, застосування трикрапки). Вказано на взаємозв'язок частини твору з домінуючими способами передачі емоцій автором у художньому творі.

Ключові слова: експресія, фразема, емотиологія, афективи, семантична основа, іллокутивна сила, перлокутивний ефект, негативна конотація, оказіональний.

PECULIARITIES OF APPLICATION OF EMOTIONAL VOCABULARY IN ENGLISH ARTISTIC DISCOURSE (A CASE STUDY OF THE WORK OF O. WILD, J. STEINBECK, J. GRISHAM AND OTHERS)

Bober Nataliia Mykolaivna,
Candidate of Philological Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Germanic Philology
Institute of Philology of Borys Grinchenko Kyiv University
natashabober@gmail.com; n.bober@kubg.edu.ua
orcid.org/0000-0002-9639-0562

The article explores the concept of emotionality and compares it with the concept of "expressiveness". It was found that emotionality is complex and it synthesizes qualitative psychological, literary and linguistic characteristics. It is concluded that it is expedient to use the concept of emotionally – expressive vocabulary (coloring) to express both the reason for the formation of emotion and the consequence that comes from it. Emphasis is placed on another important part of the emotional vocabulary – evaluative statements that have a certain illocutionary power, designed for a very specific perlocutionary effect, and evaluation is passed through the human emotional sphere of the psyche. Different ways of expressing emotional vocabulary are described, and the most emotional vocabulary is divided into five main groups: emotives – nominatives, emotives – associatives, emotives – expressives, occasional emotives, neutral emotives.

In addition, the research focuses on exclamations and phraseology, as the most effective way to convey the full range of emotions (highlighted phrases that describe the state of despair, sadness, dissatisfaction, indignation; phraseological

units that characterize joy). The role of different parts of speech is described and the cause-consequential connection with emotionality is indicated. The dominant role of synonyms and artistic paths in the transmission of a positive spectrum of emotions is reflected. The peculiarity of phraseological units, which are the semantic centers of macro- and microtext, is revealed and examples of their application for the translation of emotions and feelings from the English-language artistic discourse are given. Phonetic-orthographic features of emotional elements are processed and structured (repeated repetition of sounds in writing; distribution of sounds by hyphens, expression of phrasal stress by application of italics, replacement of font, underlining, use of a colon). The relationship between a part of the work and the author's dominant ways of conveying emotions in the work of art is indicated.

Key words: expression, phrasema, emotiologies, affectives, semantic basis, illocutionary force, perlocutionary effect, negative connotation, occasional.

1. Вступ

Зміна парадигми гуманітарних наук, що прослідковується в останні роки, суттєво тяжіє до антропоцентризму, функціоналізму, когнітивізму. Особливо це простежується в художній літературі, де ключова роль зводиться як до розмаїття взаємозв'язків людини з навколишнім світом, так і до відстежування та аналізу емоцій. Тривалий час поняття «емотивності» перебувало осторонь ґрунтовних досліджень, але переорієнтація поглядів представників наукової спільноти й усвідомлення того, що емотивна лексика є вагомим (і не менш специфічним) прошарком словникового фонду, привели до виокремлення емотиології, яка зосереджує увагу на способах вираження людських емоційних станів через призму мови.

Іншими словами, йдеться про синтез як мінімум трьох категорій (психологічної, мовної та літературної), які в комплексі дають змогу об'єктивно відстежувати способи застосування та передачі емотивної лексики в художньому дискурсі.

Згідно з аналізом досліджень і публікацій вітчизняних та іноземних вчених можна стверджувати: об'єктом наукового дослідження О. Бабенко виступає фразеосемантичне поле як окремих концепт шляхом зіставлення лінгвістичного й психолого-педагогічного аспектів (Бабенко, 2012); деталізує тематику експресивного словотворення А. Вежицька, окремим аспектом виділяючи випадки неконтрольованості, схильності до пасивності й фаталізму та їх прояву на комунікативному рівні (Вежицька, 1996); особлива увага І. Жох прикута до фразеологізмів як стилістично маркованих сполучень, покликаних передавати емоційну палітру людських відчуттів (Жох, 2012); дисертація О. Сарбаш присвячена виключно лінгвокогнітивному й лексикографічному аспекту позитивної емотивної лексики (Сарбаш, 2008); В. Чабаненко зводить свої дослідження способів застосування емотивної лексики до стилістичних особливостей (Чабаненко, 2002) та інших) дав

змогу підсумувати, що предметом їх наукових пошуків є більшою мірою онтологічні й гносеологічні характеристики концепту, в той час, як **новизна** обраної нами **теми** зумовлюється практичним аналізом використання емотивної лексики в англійських художніх творах авторами ХХ ст.

Актуальність наукового дослідження зумовлена загальним інтересом наукової спільноти до лінгвістики емоцій як окремої проблематики й потребою в ширшому дослідженні специфіки застосування емотивної лексики відповідно до обраного стилю.

З цього випливає, що мета дослідження є амбівалентною, адже передбачає комплексний огляд як художніх, так і лексичних особливостей застосування емотивної лексики в англійському художньому дискурсі. Виходячи із зазначеного, методологія дослідження містить зіставний і функціональний метод, метод лінгвістичного аналізу художнього тексту, інтроспекції.

2. Виклад основного матеріалу дослідження

Одним із найхарактерніших рис художнього стилю, що в тому числі має суттєвий вплив на цільову аудиторію (читача), слід вважати експресивність та емотивність лексичних одиниць або сполук. За своєю суттю саме художнє мовлення покликане реалізувати дві найважливіші функції – емотивну й естетичну. Стилійні категорії «емоційність» та «експресивність», як правило, перебувають у постійних точках перетину, досить часто сприймаються як синонімічні поняття. За нашою думкою, все ж існує потреба в їх диференціації, хоча вона буде умовною.

Так, у контексті аналізу позицій науковців щодо єдиного тлумачення експресії в лінгвістиці можна виокремити основи, на яких базуються їх трактування, зокрема властиві оцінно-характеристичні відтінки, що роблять мовлення виразним; смислове наповнення, комплементарне основному значенню слів і виразів, що інтенсифікує вираження суб'єктивного ставлення до предмета опису.

У лінгвістичних словниках дефініція «експресивності» представлена у світлі семантико-стилістичної ознаки мовної одиниці (Лінгвістический енциклопедический словарь, 1990: 391). З позиції українського мовознавця В. Чабаненко, яку ми повною мірою поділяємо, експресія – це не результат, а причина, «те, що породжується емоційністю, характерністю»; вона лише підсилює силу сказаного. Мало того, лексикограф вважає, що експресія не зводиться лише до емоційного й художнього плану вислову, а навпаки – акумулює в собі набагато ширший ореол, у тому числі семантичний, вольовий, нормативний, естетичний, ситуативний, соціально-оцінний та інші (Чабаненко, 2002: 6–7).

Емоційність – це якісна психологічна ознака конкретного суб'єкта, що транслюється в тому числі через комунікативний акт. Емоції поєднують у собі різні стани й реакції, де лише останні мають форму зовнішнього прояву. Досить цікавою, але не менш влучною є позиція А. Вежбицької, яка відзначає, що сама думка про емоційний концепт вже є емоційно маркованою (Вежбицкая, 1996: 337). Говорити про взаємозамінність вищевказаних категорій не доречно, проте відстежити й встановити чітке співвідношення – цілком реально. На підтвердження зазначеної позиції можна навести такий аргумент: кожна лексична одиниця, словосполучення, фразема, яка покликана виражати емоції у вербальній формі, є експресивною за своєю природою, проте не кожен мовний вираз передбачає емоційний фідбек. Виходячи із зазначеного, емоційність варто розглядати як певну частину експресивності, з чого й простежується логіка терміну «емоційно-експресивна лексика (забарвлення)».

Семантична основа мовного акту автоматично зумовлює формування його оцінки. Згідно з прагматичною концепцією оцінне значення пояснюється як комунікативна ціль окремого мовного акту. Сама ж теорія мовних актів зводиться до того, що всі англійські оцінні висловлювання доцільно виділяти в окрему групу в системі «експресивні», адже вони володіють певною ілюкутивною силою, розраховані на досить конкретний перлюкутивний ефект, а оцінка пропущена через емоційну сферу психіки.

Не зважаючи на те, що емоції перебувають у полі зору когнітивної лінгвістики, вони залишаються психологічною категорією, в той час, як емотивність – мовною. Емотивне значення – це значення (семема), єдина струк-

тура якого містить сему емотивності тієї чи іншої категорії, тобто це значення, в якому виражено або визначено емотивний зміст (Жох, 2012: 150). Емотивна лексика інтегрує об'єктивне й суб'єктивне, образне й поняттєве, статичне й динамічне, універсальне й національно-специфічне. Останній елемент, до речі, лежить в основі вибору практичної частини дослідження – кращих зразків англійської художньої літератури, щоб окрім характеристики лексичних засобів передати колорит ментальності. Не зважаючи на те, що всі емоції ідентифікуються соціальними параметрами (за виключенням універсальних), все ж спостерігаються окремі, специфічні для тої чи іншої культури, внаслідок чого вони концептуалізуються та вербалізуються.

3. Лексичні емотивні засоби мови

У лінгвістиці прийнято окремо виділяти емотивні знаки на основі їх семіотичних характеристик: емотивні (ім притаманний символічно-індексальний характер) і параемотивні (мають виключно символічний характер). Параемотивні одиниці можуть трансформуватися в емотивні в тому випадку, коли значний вплив здійснює контекст. Трихотомія емотивної семантики диференціюється на емотивне значення, емотивний потенціал та емотивну конотацію. Сама ж емотивна лексика поділяється на п'ять основних груп:

– Емотиви-номінативи – лексеми, які називають емоції. Вони можуть бути репрезентовані прикметником (*bad, happy / unhappy, poor, horrific, awful, monotonous, ironic, lovely, pitiful, boring, interesting*); іменником (*disrepute, legend, envy, love, pity, hope, giant, sympathy*); прислівником (*definitely, hopefully, undoubtedly, desperately, frankly, sadly, unfortunately*); дієсловом (*weep, be interested, cry, hate, be ashamed of, be excited*);

– Емотиви-соціативи, до яких належать слова з прихованою семою емотивності. Як правило, емотивний відтінок значення можна визначити за допомогою компонентного аналізу або зіставляючи слова з його синонімами;

– Емотиви-експресиви, які мислять як слова, що виражають емоційну оцінку; до яких належать слова також із прихованою семою емоції. У такій категорії домінують лексичні одиниці: *tremendous, fantastic, colossal, great, complacent, nasty, brilliant, rub-bish, frustration*;

– Оказіональні емотиви, які є авторським витвором. Головною властивістю оказіональних емотивів є їхня одноразовість, тобто поняття вводиться в художній твір для того,

щоб вжити в лексиці твору лише один раз. Таким чином передається особливість ситуації, її максимальна точність, яку не можна висловити узагальненим словом. Згідно з нашими спостереженнями, найбільше «зловживають» (у позитивному контексті) таким інструментом автори жанру фентезі. До прикладу, в роботах про Гаррі Поттера Дж.К. Роулінг використовує значну кількість оказіональних слів, утворених шляхом запозичення з латинської мови: “*Levicorpus!*” – від латинських слів “*levo*” – полегшувати й “*corpus*” – тіло, тулуб. Значення цілого слова-заклинання полягає в тому, що тіло мага стане легким та інший чаклун із легкістю зможе переміщати опонента в повітрі. Ось ще один приклад:

“It’s *Amortentia!* It’s the most powerful love potion in the world!” said Hermione” (Rowling, 2014: 225). “*Amortentia*” своєю чергою містить у собі два корені: від латинського “*amor*” – любов і “*tentatio*” – спокуса.

Оказіоналізм “*muggle*” – звичайна людина – в контексті Гаррі Поттера означає людину, яка не володіє магічними властивостями. Це слово утворено від іменника “*mig*” – простак, простак, також морда, рило, створено за допомогою непродуктивного способу для стилістичного забарвлення в рамках контексту. У романі до таких людей досить зневажливо ставились, їх називали людьми-нечародіями;

– Нейтральні емотиви – емотивна конотація узуально не закріплена, але есплікується в складі диктеми (*calm, embarrassed, shy*).

З цього слідує, що емотивне значення доречно розглядати як цілісну емоційну гаму, що виникає як стимул (суб’єктивна сторона адресата) або реакція (з позиції адресанта). Аналіз значної частини матеріалу навів нас на думку, що таке значення особливо характерне для слів-афективів, де домівною є лексика, котра вказує на зневажливе ставлення, презирство й супроводжується оцінним компонентом (вибухи, лайка, вульгаризми). До прикладу, останнім стилістичним елементом не хestують багато англомовних авторів, тим самим посилюючи емоційність висловленого:

“*Maybe, my ass*” (Grisham, 1999: 120).

“*Who the hell knows?*” (Grisham, 1999: 87).

Перелік афективів суттєво розширюється й шляхом слів, які ідентифікують людину, що відчуває сумнів: *scorner, doubter, sceptic, denier, agnostic, pessimist, atheist*. Подібна ситуація складається з прикметниками / прислівниками для вираження «вагання, невпевненості», котрі несуть у собі негативно-емоційну конотацію: *corrupt, problematic, vague,*

sleazy, immoral, shady, disreputable, ambiguous (The President had rich *sleazy* friends who gave him money (Grisham J., 1999: 150). Своєю чергою повтор прислівників *really, potentially* також сприяє інтенсифікації емоції: в поєднанні з формою умовного *could* воно робить семантику більш розмитою та абстрактною, впливає на емоційну сторону психіки цільової аудиторії.

Художній англомовний дискурс наповнений такими словосполученнями для передачі позитивних (*flying high, pumped up*) і негативних (*fool’s paradise, be down in the dumps, grief-stricken, angry, bite someone’s head off, black mood, drive up the wall, afraid of your own shadow, petrified of, puzzle over, feel out of it, ambivalent about*) емоцій. Питома вага лексем і словосполучень для вираження емоційного стану, експресії припадає на негативні емоції.

Вибухи також є одним із найпоширеніших способів передачі різного роду емоції в найкоротший проміжок часу (*oh, nay, ugh, well, eh, ah, hmm, wow, ouch, pff, hush, aye*). З них вибухи *ah, oh* можуть нести в собі як позитивний, так і негативний підтекст:

– вказують на біль і жалобу, горе: “No red rose in all my garden!” he cried, and his beautiful eyes filled with tears. “*Ah, on what little things does happiness depend!..*” (Wilde, 2005: 4);

– позначають задоволення, радість, щастя: “How do you know?” said the Mathematical Master, «you have never seen one». “*Ah! but we have, in our dreams*”, answered the children; and the Mathematical Master frowned and looked very severe, for he did not approve of children dreaming” (Wilde, 2005: 3).

У мові кожного народу, на нашу думку, найяскравіше передавати емоційну палітру й характеризувати емоції людини здатні фразеологізми, котрі є семантичними центрами макро- й мікротексту. Семантичне поле в сучасному мовознавстві трактується як поєднання мовних одиниць, що мають спільний зміст, об’єднані функціонально, поняттєвою, предметною схожістю в рамках позначуваних явищ. До переліку основних властивостей семантичного поля ми відносимо:

- наявність кореляцій (семантичних відношень) між складовими елементами;
- властивий системний характер такого зв’язку (відношення);
- визначеність і спільний зв’язок лексичних одиниць;
- безперервність позначення в контексті смислового простору.

Не можемо оминати увагою той факт, що, досліджуючи фразеосемантичне поле емоцій в англійській мові, ми мали справу з випадками дифузності меж його підрозділами на макро- й мікрорівнях. Йдеться про ситуації, коли лексема або фразема одночасно слугувала членом як макрополя, так і мікрополя. Дифузність семантичних полів – спільний зв'язок і взаємопроникнення полів, що базується на наявності в структурі фразеологізмів інваріантних, експліцитних та імпліцитних компонентів (Бабенко, 2012: 141):

1) фраземи, які описують стан відчаю: “*at bay*” – «у відчайдушному стані», «в глухому куті»: “I am sorry”, he said, embarrassed, “No messages”. She stared at him; her face was dead white. She was like a beast *at bay* (Jackson, 1970: 90);

2) фразеологічні одиниці, що відбивають смуток: “*to be in low spirits*” – бути в поганому настрої: “Miss Style, you’re just *in low spirits*. Don’t take it to heart” (Sillitoe, 1998: 233);

3) фразеологічні одиниці, що характеризують радість: “*to be in high spirits*” – «бути в гарному настрої»; “*as pleased as Punch*” – «дуже задоволений», «радий»; “*in the seventh heaven*” – «на сьомому небі від радості»: “But the term came to an end at last. I was *in high spirits* when once more I got out of the train at Blackstable” (Murdoch, 1973: 97);

4) фразеологічні одиниці, що характеризують незадоволення, обурення: “*hot under the collar*” – «розсерджений», «обурений»: “I talked indiscreetly against aggressive christianizing methods got *hot under the collar*”.

Окремо варто наголосити на антонімах, що також використовуються для вираження категорії емотивності. Якщо ми звернемо увагу на вказаний приклад: Seymour thought it should be secret, but Nico disagreed, то побачимо, що слово *agree* за допомогою приставки *dis-* набуває негативного значення, тим самим транслюючи категоричність вибору й небажання героїні поступитися своєму чоловікові. Синоніми й художні тропи (епітети, метафора, персоніфікація, метонімія) домінують у випадку потреби передачі позитивних емоцій.

Окрім зазначеного, можна прослідкувати випадки, в яких лексеми зі своєю автономністю загалом не належать до емоційно-експресивних, проте, коли автор застосовує «ефект нагромадження», формується відчуття штучно синтезованої емоції, як у випадку з таким прикладом:

“The motor roared up for a moment, the gears clicked in, and the great truck moved away, first

gear, second gear, third gear, and then a high whining pick-up and fourth gear” (Steinbeck, 1939).

4. Фонетико-орфографічні ознаки емоційних елементів

Однією з основних особливостей вираження емоцій у художній літературі в порівнянні з комунікативним процесом є їх передача за допомогою фонетичних засобів. У такому випадку йдеться про пролонгацію як багаторазове повторення звуків на письмі.

Yeess, I just didn’t pay attention.

November really feels like Christmas time. When it is December and Christmas then there are *sooooo* many people in the shops running around to buy presents and Christmas advertisements are everywhere.

Характерно, що ці звуки також можуть розділятися дефісом:

Those... *mm-mm* seat covers have made him very wealthy.

Well, I have *a-a-a* very important mission.

Зі сторони автора й редакції також можуть застосовуватись такі засоби вираження фразового наголосу, як курсив, заміна шрифту, підкреслення; рідше – виділення іншим кольором, написання великими літерами. Дж. Стейнбек часто практикує у своїх творах застосування курсиву: “And you sin will try to rule over you, but *you will rule over it*” (Steinbeck, 2008: 55).

Відчай, розпач, непорозуміння та розгубленість, як правило, передають шляхом застосування трикрапки:

Lennie’s face broke into a delighted smile. “Why sure, George. I remember that... but... what’d we do then? I remember some girls come by and you says... you say”. (Steinbeck, 2000: 6).

“I... I”, Lennie thought. His face grew tight with thought. “I... ain’t gonna say nothin’. Jus’ gonna stan’ there”. (Steinbeck, 2000: 8).

Багаторазове застосування знаків оклику чи знаків питання характерне для сучасних авторів. В англійській художній літературі ХХ ст. (і більш ранніх зразків) це явище зустрічається набагато рідше. Водночас із власних спостережень наголосимо на наявності взаємозв’язку будови твору із цією методикою передачі емотивності: чим ближчий момент кульмінації твору або ж сама кульмінація – тим частіше письменник може вдаватися до таких засобів.

5. Висновки.

За результатами проведеного дослідження ми дійшли висновку про широкий спектр лексичних і фонетико-орфографічних засобів, що

служать для передачі емоцій у рамках англійського художнього твору. Зокрема, виокремлено вигук і фразеологізми як найбільш прийнятні способи для передачі позитивного чи негативного емоційного стану, де останні є семантичними центрами макро- й мікротексту. У кожній мові існують свої специфічні усталені вирази для передачі емоційного забарвлення, властиві лише цій мові, котрі не мають прямих відповідників. Разом із цим прокласифіковано емотивну лексику на п'ять основних груп. Не можна залишити осторонь фонетико-орфографічні ознаки емоційних елементів, що суттєво відрізняють художній дискурс від комунікативного акту, а разом із цим мають тенденції до змін у процесі еволюції. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в дослідженні особливостей перекладу емотивної лексики й перекладацьких технік, які забезпечують трансляцію та передачу змістового й емоційного наповнення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабенко О.В. Фразеосемантичне поле емоцій в єдності лінгвістичного та психологопедагогічного аспектів : монографія. Київ : ТОВ «Наукове-виробниче підприємство «Інтерсервіс», 2012. 210 с.
2. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. Москва : Русские словари, 1996. 416 с.
3. Жох І.П. Емотивні фразеологічні одиниці у статтях на різдвяну тематику газет "El país" і "El mundo". *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2012. Вип. 28. С. 150–156.
4. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В.Н. Ярцева. Москва : Советская энциклопедия, 1990. 685 с.
5. Сарбаш О.С. Семантика позитивної емотивної лексики: лінгвокогнітивний та лексикографічний аспекти (на матеріалі англійської, української та новогрецької мов) : дис. ... кан. філол. наук : 10.02.17. Донецьк, 2008. 231 с.
6. Чабаненко В.А. Стилїстика експресивних засобів української мови. Запоріжжя : ЗДУ, 2002. 351 с.
7. Grisham J. The Pelican Brief. New York : Island, 1999. 436 p.
8. Jackson Sh. The Lottery. New York : Lion Books, 1970. 240 p.
9. John Steinbeck's Of Mice and Men. 2000 URL: <http://giove.isti.cnr.it/demo/eread/Libri/sad/OfMice-AndMen.pdf> (access date: 30.03.2021).
10. Steinbeck J.E. East of Eden. 2008. URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20East%20of%20Eden%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20East%20of%20Eden%20[EnglishOnlineClub.com].pdf) (access date: 30.03.2021).
11. Steinbeck J. The Grapes of Wrath. 1939. URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20Grapes%20of%20Wrath%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20Grapes%20of%20Wrath%20[EnglishOnlineClub.com].pdf) (access date: 30.03.2021).
12. Murdoch I. The Black Prince. London : Chatto & Windus, 1973. 246 p.
13. Wilde O. The Happy Prince and other Tales. 2005. URL: <http://www.dominiopublico.gov.br/download/texto/gu000902.pdf> (access date: 30.03.2021).
14. Rowling J.K. Harry Potter and the Half-Blood Prince. London : Bloomsbury Publishing, 2014. 560 p.
15. Sillitoe A. Saturday Night and Sunday Morning. Harper Perennial, 1998. 240 p.

REFERENCES:

1. Babenko O.V. (2012) Phraseosemantic field of emotions in the unity of linguistic and psychological-pedagogical aspects: monograph. K. : LLC "Scientific and Production Enterprise" Interservice", 210 p. [in Ukrainian].
2. Vezhbitskaya A. (1996) Language. Culture. Cognition. M.: Russian dictionaries, 416 p. [in Russian].
3. Zhokh I.P. (2012) Emotional phraseological units in articles on Christmas issues of the newspapers "El país" and "El mundo". Problems of word, sentence and text semantics. Vol. 28. pp. 150–156 [in Ukrainian].
4. Linguistic encyclopedic dictionary. ch. ed. (1990) V.N. Yartsev. M. : Sovetskaya entsiklopediya, 685 p. [in Russian].
5. Sarbash O.S. (2008) Semantics of positive emotional vocabulary: linguocognitive and lexicographic aspects (based on English, Ukrainian and modern Greek). *dis. can. filol. Science*. Donetsk, 231 p.
6. Chabanenko V.A. (2002) Stylistics of expressive means of the Ukrainian language. Zaporozhye: ZSU, 351p.
7. Grisham J. The Pelican Brief. New York : Island, 1999. 436 p.
8. Jackson Sh. The Lottery. N. Y.: Lion Books, 1970. 240 p.
9. John Steinbeck's Of Mice and Men. (2000) URL: <http://giove.isti.cnr.it/demo/eread/Libri/sad/OfMice-AndMen.pdf> (access date: 30.03.2021).
10. John Ernst Steinbeck. East of Eden. (2008) URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20East%20of%20Eden%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20East%20of%20Eden%20[EnglishOnlineClub.com].pdf) (access date: 30.03.2021).
11. John Steinbeck. The Grapes of Wrath. (1939) URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20Grapes%20of%20Wrath%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/John%20Steinbeck%20-%20Grapes%20of%20Wrath%20[EnglishOnlineClub.com].pdf) (access date: 30.03.2021).
12. Murdoch I. The Black Prince. L. : Chatto & Windus, 1973. 246 p.
13. Oscar Wilde. The Happy Prince and other Tales. URL: <http://www.dominiopublico.gov.br/download/texto/gu000902.pdf>.
14. Rowling J.K. Harry Potter and the Half-Blood Prince. London: Bloomsbury Publishing, 2014. 560 p.
15. Sillitoe A. Saturday Night and Sunday Morning. Harper Perennial, 1998. 240 p.

*Стаття надійшла до редакції 13.04.2021.
The article was received 13 April 2021.*